

Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentsed versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

► **B** EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2019/2144,

27. november 2019,

mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste ning mootorsõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse nõudeid seoses nende üldise ohutuse ning sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kaitsega, ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/858 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 ning komisjoni määrused (EÜ) nr 631/2009, (EL) nr 406/2010, (EL) nr 672/2010, (EL) nr 1003/2010, (EL) nr 1005/2010, (EL) nr 1008/2010, (EL) nr 1009/2010, (EL) nr 19/2011, (EL) nr 109/2011, (EL) nr 458/2011, (EL) nr 65/2012, (EL) nr 130/2012, (EL) nr 347/2012, (EL) nr 351/2012, (EL) nr 1230/2012 ja (EL) 2015/166

(EMPs kohaldatav tekst)

(ELT L 325, 16.12.2019, lk 1)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1243, 19. aprill 2021	L 272	11	30.7.2021
► <u>M2</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1341, 23. aprill 2021	L 292	4	16.8.2021
► <u>M3</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1958, 23. juuni 2021	L 409	1	17.11.2021
► <u>M4</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/545, 26. jaanuar 2022	L 107	18	6.4.2022
► <u>M5</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/1398, 8. juuni 2022	L 213	1	16.8.2022
► <u>M6</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2023/2590, 13. juuli 2023	L 2590	1	22.11.2023

Parandatud:

- **C1** Parandus, ELT L 398, 11.11.2021, lk 29 (2019/2144)



**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL)
2019/2144,**

27. november 2019,

mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste ning mootorsõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse nõudeid seoses nende üldise ohutuse ning sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kaitsega, ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/858 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 ning komisjoni määrused (EÜ) nr 631/2009, (EL) nr 406/2010, (EL) nr 672/2010, (EL) nr 1003/2010, (EL) nr 1005/2010, (EL) nr 1008/2010, (EL) nr 1009/2010, (EL) nr 19/2011, (EL) nr 109/2011, (EL) nr 458/2011, (EL) nr 65/2012, (EL) nr 130/2012, (EL) nr 347/2012, (EL) nr 351/2012, (EL) nr 1230/2012 ja (EL) 2015/166

(EMPs kohaldatav tekst)

I PEATÜKK

REGULEERIMISESE, KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse järgmised nõuded:

- a) sõidukite ning sõidukite jaoks konstrueeritud ja ehitatud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse nõuded seoses nende üldiste omaduste ja ohutusega ning sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kaitse ja ohutusega;
- b) rehvirõhu jälgimise süsteeme puudutavad sõidukite tüübikinnituse nõuded seoses sõidukite ohutuse, kütusesäästlikkuse ja süsinikdioksiidi heitkogustega, ning
- c) uute rehvide tüübikinnituse nõuded seoses nende ohutuse ja keskkonnatoimega.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Käesolevat määrust kohaldatakse määruse (EL) 2018/858 artiklis 4 määratletud M-, N- ja O-kategooria sõidukite ning selliste sõidukite jaoks konstrueeritud ja ehitatud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmetike suhtes.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse määruse (EL) 2018/858 artiklis 3 määratletud mõisteid.

▼B

Käesolevas määruses kasutatakse ka järgmisi mõisteid:

- 1) „vähekaitstud liikleja“ – kergliiklejad, sealhulgas eelkõige jalgratturid ja jalakäijad, ning kaherattalistel mootorsõidukitel liiklejad;
- 2) „rehvirõhu jälgimise süsteem“ – sõidukile paigaldatud süsteem, mis hindab rehvide rõhku või rõhu muutumist aja jooksul ning edastab sõidu ajal vastav teavet sõiduki kasutajale;
- 3) „arukas kiirusekontrollisüsteem“ – süsteem, mis aitab juhil säilitada teoludele vastava kiiruse, andes sihtotstarbelist ja asjakohast tagasisidet;
- 4) „alkoluku paigaldamise võimalus“ – standardliides, mis võimaldab paigaldada mootorsõidukile järelturu alkolukuseadmed;
- 5) „juhi unisuse ja tähelepanu hoiatussüsteem“ – süsteem, mis sõiduki süsteeme analüüsides hindab juhi valvsust ja vajaduse korral hoiatab juhti;
- 6) „kõrgtehnoloogiline juhi tähelepanu hajumise eest hoiatamise süsteem“ – süsteem, mis suudab aidata juhil liiklusolusid tähelepanelikult jälgida ja hoiatab juhti, kui tähelepanu on hajunud;
- 7) „hädapidurdustuli“ – valgussignaalfunktsioon, millega antakse sõiduki taga asuvatele liiklejatele märku, et sõiduki suhtes on rakendatud valitsevaid teolusid arvestades suurt pidurdusjõudu;
- 8) „tagurdamise abisüsteem“ – süsteem, mis annab juhile märku sõiduki taga asuvatest inimestest ja objektidest ja mille peamine eesmärk on vältida tagurdamisel kokkupõrget;
- 9) „sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem“ – süsteem juhi hoiatamiseks sõiduki ettekavatsematust sõidurajalt kõrvalekaldumisest;
- 10) „kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem“ – süsteem, mis võimaldab tuvastada automaatselt võimaliku kokkupõrke ning käivitada sõiduki pidurdussüsteemi, et vähendada sõiduki kiirust kokkupõrke vältimiseks või leevendamiseks;
- 11) „hädaolukorras sõiduraja hoidmise süsteem“ – süsteem, mis aitab juhil hoida sõidukit sõiduraja või tee suhtes ohutus asendis vähemalt siis, kui sõiduk kaldub või on kaldumas sõidurajalt kõrvale ning võib toimuda kokkupõrge;
- 12) „sõiduki pealüliti“ – seadis, mis lülitab sõiduki sisseehitatud elektroonilise süsteemi väljalülitatud režiimilt (kui sõiduk on pargitud ja juht ei viibi sõidukis) tavalisele töörežiimile;
- 13) „sündmuste salvesti“ – süsteem, mille ainus eesmärk on avariiga seotud oluliste parameetrite ja teabe salvestamine ja säilitamine veidi enne ja vahetult pärast kokkupõrget ning selle ajal;

▼B

- 14) „esikaitseüsteem“ – eraldiseisev konstruktsioon või konstruktsioonid, näiteks kangururaud või lisakaitseraud, mis on lisaks originaalvarustusse kuuluvale kaitserauale ette nähtud sõiduki välispinna kaitsmiseks mingi objektiga kokkupõrke korral, välja arvatud üksnes laternate kaitseks ette nähtud konstruktsioonid, mille mass on alla 0,5 kg;
- 15) „kaitseraud“ – sõiduki eesmine alumine välimine konstruktsioon koos selle külge kinnitatud lisadega, mille eesmärk on kaitsta sõidukit teise sõidukiga aeglasel kiirusel toimuva laupkokkupõrke korral; see ei hõlma siiski esikaitseüsteeme;
- 16) „vesinikkütusega sõiduk“ – mootorsõiduk, mille liikumapanemiseks kasutatakse kütusena vesinikku;
- 17) „vesinikusüsteem“ – vesinikkütusega sõidukile paigaldatud vesinikusüsteemi osade kogum ja kõik ühendusdetailid, välja arvatud vesinikkütusel töötav jõuallikas või lisajõuseadmed;
- 18) „vesinikkütusel töötav jõuallikas“ – energiamuundur, mida kasutatakse sõiduki liikumapanemiseks;
- 19) „vesinikusüsteemi osa“ – vesinikupaak ja kõik muud vesinikkütusega sõiduki osad, mis puutuvad vahetult kokku vesinikuga või mis kuuluvad vesinikusüsteemi;
- 20) „vesinikupaak“ – vesinikusüsteemi osa, kus hoitakse esmast vesinikkütuse kogust;
- 21) „automatiseeritud sõiduk“ – mootorsõiduk, mis on konstrueeritud ja ehitatud sõitma teatava aja jooksul iseseisvalt ilma juhi pideva järelevalveta, ent mille puhul on juhi sekkumine siiski eeldatav või nõutav;
- 22) „täielikult automatiseeritud sõiduk“ – mootorsõiduk, mis on konstrueeritud ja ehitatud sõitma iseseisvalt ilma juhi järelevalveta;
- 23) „juhi kohalolu jälgimise süsteem“ – süsteem, mis hindab, kas juht saab olukorras, kus see on vajalik, automatiseeritud sõiduki juhtimise üle võtta;
- 24) „poolautonoomsete sõidukite kolonn“ – kahe või enama sõiduki sõitmine kolonnis, kasutades andmesideühenduse tehnoloogiat ja automatiseeritud sõidu tugisüsteeme, mis võimaldavad sõidukitel automaatselt säilitada sõidu teatud etappidel üksteisega kindlaks määratud pikivahet ja kohaneda juhtsõiduki liikumise muutustega juhi sekkumiseta või vähese sekkumisega;

▼B

- 25) „maksimaalne mass“ – tootja määratud suurim tehniliselt lubatud täismass;
- 26) „A-piilar“ – kõige eesmine ja kõige välimine katusetugi, mis ulatub šassiist sõiduki katuseni.

II PEATÜKK**TOOTJATE KOHUSTUSED***Artikkel 4***Üldised kohustused ja tehnilised nõuded**

1. Tootjad tõendavad, et kõik turule lastud, registreeritud või kasutusele võetud uued sõidukid ja kõik turule lastud või kasutusele võetud uued süsteemid, osad ja eraldi seadmestikud on saanud tüübikinnituse kooskõlas käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuetega.
2. Tüübikinnitust, mis vastab I lisa loetletud ÜRO eeskirjadele, käsitatakse käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuetele vastava ELi tüübikinnitusena.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu selliseid delegeeritud õigusakte I lisa muutmiseks, et võtta arvesse tehnika arengut ja õiguslikke muudatusi, millega lisatakse ja ajakohastatakse viiteid kohustuslikele ÜRO eeskirjadele ning nende vastavatele muudatustele.
4. Tootjad tagavad, et sõidukid konstrueeritakse, ehitatakse ja monteeritakse nii, et sõitjate ja vähekaitstud liiklejate vigastusohu oleks võimalikult väike.
5. Tootjad tagavad ka, et sõidukid, süsteemid, osad ja eraldi seadmestikud vastavad II lisa loetletud kohaldatavatele nõuetele, mis hakkavad kehtima alates kõnealuses lisa sätestatud kuupäevadest, ning käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud üksikasjalikele tehnilistele nõuetele ja katsemenetlustele ning rakendusaktides sätestatud ühtsetele menetlustele ja tehnilistele kirjeldustele, sealhulgas nõuetele, mis käsitlevad järgmist:
 - a) turvasüsteemid, kokkupõrke katsed, toitesüsteemi terviklikkus ja kõrgepinge elektriohutus;
 - b) vähekaitstud liiklejad, vaateväli ja nähtavus;
 - c) sõiduki šassii, pidurisüsteem, rehvid ja rooliseade;
 - d) pardaseadmed, elektrisüsteem, sõiduki valgustusseadmed ja kaitse omavolilise kasutamise, sealhulgas küberrünnete eest;
 - e) juhi ja süsteemi käitumine ning

▼B

f) sõiduki üldine konstruktsioon ja omadused.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu selliseid delegeeritud õigusakte II lisa muutmiseks, et võtta arvesse tehnika arengut ja õiguslikke muudatusi, eelkõige käesoleva artikli lõike 5 punktides a–f loetletud valdkondades, samuti artikli 6 lõike 1 punktides a–g, artikli 7 lõigetes 2, 3, 4 ja 5, artikli 9 lõigetes 2, 3 ja 5 ja artikli 11 lõikes 1 osutatud valdkondades, ning et tagada sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike kõrgetasemeline üldine ohutus ja sõitjate ning vähekaitstud liiklejate kõrgetasemeline kaitse, millega lisatakse ja ajakohastatakse viiteid ÜRO eeskirjadele ning delegeeritud õigusaktidele ja rakendusaktidele.

7. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu sätted, mis käsitlevad sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ühtseid menetlusi ja tehnilisi kirjeldusi seoses II lisas loetletud nõuetega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Need avaldatakse vähemalt 15 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.

Artikkel 5

Rehvirõhu jälgimise süsteemide ja rehvide suhtes kohaldatavad erisätted

1. Sõidukid varustatakse täpse rehvirõhu jälgimise süsteemiga, mis annab mitmesuguste tee- ja keskkonnaolude puhul juhile sõidukisisese hoiatuse rõhu alanemisest rehvis.

2. Rehvirõhu jälgimise süsteemid konstrueeritakse nii, et vältida süsteemi ennistamist ja ümberkalibreerimist madala rehvirõhu korral.

3. Kõik turule lastud rehvid peavad vastama II lisas loetletud asjaomastes õigusaktides sätestatud ohutus- ja keskkonnatoime nõuetele.

4. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu sätted, mis käsitlevad ühtseid menetlusi ja tehnilisi kirjeldusi seoses järgmisega:

a) sõidukite tüübikinnitus seoses rehvirõhu jälgimise süsteemidega;

b) rehvide tüübikinnitus, sealhulgas nende paigaldamist käsitlevad tehnilised kirjeldused.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Need avaldatakse vähemalt 15 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.

▼B*Artikkel 6***Kõrgtehnoloogiliste sõidukisüsteemide kasutuselevõtt kõigi kategooriate mootorsõidukitel**

1. Mootorsõidukid varustatakse järgmiste kõrgtehnoloogiliste süsteemidega:

- a) arukas kiirusekontrollisüsteem,
- b) alkoluku paigaldamise võimalus,
- c) juhi unisuse ja tähelepanu hoiatussüsteem,
- d) kõrgtehnoloogiline juhi tähelepanu hajumise eest hoiatamise süsteem,
- e) hädapidurdustuli,
- f) tagurdamise abisüsteem ning
- g) sündmuste salvesti.

2. Arukas kiirusekontrollisüsteem peab vastama järgmistele miinimumnõuetele:

- a) võimaldab anda juhile gaasipedaali või sihtotstarbelise, asjakohase ja mõjusa tagasiside kaudu märku, et lubatud sõidukiirus on ületatud;
- b) süsteemi on võimalik välja lülitada; teavet kiirusepiirangu kohta võidakse endiselt edastada ja sõiduki pealüliti iga aktiveerimise järel on arukas kiirusekontrollisüsteem tavalisel töörežiimil;
- c) sihtotstarbeline ja asjakohane tagasiside tugineb kiirusepiiranguid puudutavale teabele, mis saadakse liiklusemärgide ja märgistuse jälgimisega ning edastatakse sõidukisse taristusignaalide või elektrooniliste kaardiandmete või mõlema alusel;
- d) kiirusekontrollisüsteem ei mõjuta juhi võimalust ületada süsteemi pakutud sõidukiirust;
- e) kiirusekontrollisüsteemi tulemusnäitajad seadistatakse nii, et tegelikes sõidutingimustes veamäär poleks või veamäär oleks minimaalne.

3. Juhi unisuse ja tähelepanu hoiatussüsteem ja kõrgtehnoloogiline juhi tähelepanu hajumise eest hoiatamise süsteem konstrueeritakse selliselt, et need süsteemid ei salvesta pidevalt ega säilita muid andmeid, kui need, mida on vaja seoses eesmärgiga, milleks neid koguti või suletud ahela süsteemis muul viisil töödeldi. Lisaks ei tohi need andmed olla ühelgi ajahetkel kolmandatele isikutele juurdepääsetavad, neid tehta ühelgi ajahetkel kolmandatele isikutele kättesaadavaks ning need kustutatakse kohe pärast töötlemist. Samuti konstrueeritakse need süsteemid nii, et kattumine oleks välistatud, ning et süsteemid ei annaks juhile eraldi samu või segadusseajavaid teateid juhul, kui üks toiming käivitab mõlemad süsteemid.

▼B

4. Sündmuste salvestid peavad vastama eelkõige järgmistele nõuetele:

a) veidi enne ja vahetult pärast kokkupõrget ning kokkupõrke ajal salvestatakse ja säilitatakse sündmuste salvestites järgmised andmed: sõiduki kiirus, pidurdamine, sõiduki asend ja kalle teel, kõigi sõiduki ohutussüsteemide seisund ja rakendamise määr, hädaabinumbri 112 teenusel põhinev sõidukisisene eCall-süsteem, piduri aktiveerimine ning sõidukisest aktiveeritud ohutussüsteemide ja õnnetuste vältimise süsteemide asjakohased sisendparameetrid; andmed peavad olema täpsed ja nende säilimine peab olema tagatud;

b) sündmuste salvesteid ei ole võimalik välja lülitada;

c) sündmuste salvestid salvestavad ja säilitavad andmeid nii, et:

i) salvestid toimivad suletud ahela süsteemis;

ii) salvestite kogutavad andmed muudetakse anonüümseks ning need on kaitstud manipuleerimise ja väärkasutamise eest ja

iii) salvestite kogutavate andmetega saab kindlaks teha sõiduki tüübi, variandi ja versiooni ning eelkõige sellele paigaldatud aktiivsed ohutus- ja õnnetuste vältimise süsteemid, ning

d) andmeid, mida sündmuste salvestitega on võimalik salvestada, saab liidu või siseriikliku õiguse alusel teha standardliidese abil riiklikele ametiasutustele kättesaadavaks üksnes õnnetuste uurimiseks ja analüüsimiseks, sealhulgas süsteemide ja osade tüübikinnituse otstarbel ning kooskõlas määrusega (EL) 2016/679.

5. Sündmuste salvestite abil ei tohi olla võimalik salvestada ja säilitada sõiduki VIN-koodi identifitseerimisandmete jaotise nelja viimast numbrit ega muud teavet, mis võimaldaks tuvastada konkreetse sõiduki, sõiduki omaniku või valdaja.

6. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 12 vastu käesolevat määrust täiendavad delegeeritud õigusaktid, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad spetsiifiliste katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta, mis käsitlevad järgmist:

a) sõidukite tüübikinnitus seoses lõikes 1 loetletud kõrgtehnoloogiliste sõidukisüsteemidega;

b) lõike 1 punktides a, f ja g eraldi seadmestikena loetletud kõrgtehnoloogiliste sõidukisüsteemide tüübikinnitus.

Delegeeritud õigusaktid avaldatakse vähemalt 15 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.



Artikkel 7

Sõiduautode ja väikeste tarbesõidukite erinõuded

1. Lisaks muudele käesolevas määruhes ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides sätestatud nõuetele, mida kohaldatakse ka M_1 - ja N_1 -kategooria sõidukite suhtes, peavad nende kategooriate sõidukid vastama käesoleva artikli lõigetes 2–5 sätestatud nõuetele ja lõikes 6 osutatud rakendusaktides sätestatud tehnilistele kirjeldustele.

2. M_1 - ja N_1 -kategooria sõidukid varustatakse kõrgtehnoloogilise hädapidurdussüsteemiga, mis konstrueeritakse ja paigaldatakse kahes etapis nii, et see võimaldab:

- a) esimeses etapis tuvastada mootorsõiduki ees olevad takistused ja selle ees liikuvad sõidukid;
- b) teises etapis laiendada punktis a osutatud tuvastussuutlikkust ka mootorsõiduki ees asuvatele jalakäijatele ja jalgratturitele.

3. M_1 - ja N_1 -kategooria sõidukid varustatakse ka hädaolukorras sõiduraja hoidmise süsteemiga.

4. Kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem ja hädaolukorras sõiduraja hoidmise süsteem peavad eelkõige vastama järgmistele nõuetele:

- a) süsteeme on võimalik välja lülitada ainult ükshaaval, kui juht kasutab selleks järjestikuseid toiminguid;
- b) sõiduki pealüliti iga aktiveerimise järel on süsteemid tavalisel töörežiimil;
- c) helisignaalid on võimalik hõlpsalt välja lülitada, kuid sellega lülitatakse välja ainult helisignaal, mitte süsteemi enda funktsioonid;
- d) juhul on võimalik süsteemid alistada.

5. M_1 - ja N_1 -kategooria sõidukid konstrueeritakse ja ehitatakse suurema peatraumade eest kaitsva piirkonnaga, et tõhustada vähekaitsitud liiklejate kaitset ning leevendada nende võimalikke vigastusi kokkupõrke korral.

6. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu sätted, mis käsitlevad sõidukite tüübikinnituse ühtseid menetlusi ja tehnilisi kirjeldusi seoses käesoleva artikli lõigetes 2–5 sätestatud nõuetega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Rakendusaktid avaldatakse vähemalt 15 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.



Artikkel 8

Sõiduautode ja väikeste tarbesõidukite esikaitstesüsteemid

1. Esikaitstesüsteemid, mis on paigaldatud M_1 - ja N_1 -kategooria sõidukitele originaalvarustusena või mida turustatakse sellistele sõidukitele ette nähtud eraldi seadmestikena, peavad vastama lõikes 2 sätestatud nõuetele ning lõikes 3 osutatud rakendusaktides sätestatud tehnilistele kirjeldustele.

2. Eraldi seadmestikena võib esikaitstesüsteeme turustada ainult koos üksikasjaliku nimekirjaga sõidukite tüüpidest, variantidest ja versioonidest, mille jaoks esikaitstesüsteemile on tüübikinnitus antud, ning koos selgete paigaldusjuhistega.

3. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu sätted, mis käsitlevad esikaitstesüsteemide tüübikinnituse ühtseid menetlusi ja tehnilisi kirjeldusi, sealhulgas nende valmistamist ja paigaldamist käsitlevaid tehnilisi kirjeldusi.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Rakendusaktid avaldatakse vähemalt 15 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.

Artikkel 9

Busside ja veokite erinõuded

1. Lisaks muudele käesolevas määruses ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides sätestatud nõuetele, mida kohaldatakse ka M_2 -, M_3 -, N_2 - ja N_3 -kategooria sõidukite suhtes, peavad nende kategooriate sõidukid vastama käesoleva artikli lõigetes 2–5 sätestatud nõuetele ja lõikes 7 osutatud rakendusaktides sätestatud tehnilistele kirjeldustele. M_2 - ja M_3 -kategooriasse kuuluvad sõidukid peavad vastama ka lõikes 6 sätestatud nõudele.

2. M_2 -, M_3 -, N_2 - ja N_3 -kategooria sõidukid peavad olema varustatud sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteemiga ja kõrgtehnoloogilise hädapidurdussüsteemiga, mis vastavad lõikes 7 osutatud rakendusaktides sätestatud tehnilistele kirjeldustele.

3. M_2 -, M_3 -, N_2 - ja N_3 -kategooria sõidukid peavad olema varustatud kõrgtehnoloogiliste süsteemidega, mille abil saab tuvastada sõiduki esiosa või külgede läheduses asuvad jalakäijad ja jalgratturid ning hoiatada juhti või vältida kokkupõrget selliste vähekaitsstud liiklejatega.

4. Lõigetes 2 ja 3 osutatud süsteemid peavad vastama eelkõige järgmistele nõuetele:

- a) süsteeme on võimalik välja lülitada ainult ükshaaval, kui juht kasutab selleks järjestikuseid toiminguid;
- b) sõiduki pealüliti iga aktiveerimise järel on süsteemid tavalisel töörežiimil;

▼B

c) helisignaalid on võimalik hõlpsalt välja lülitada, kuid sellega lülitatakse välja ainult helisignaal, mitte süsteemi enda funktsioonid;

d) juhil on võimalik süsteemid alistada.

5. M_2 -, M_3 -, N_2 - ja N_3 -kategooria sõidukid konstrueeritakse ja ehitatakse nii, et vähekaitstud liiklejad oleksid juhiistmelt paremini vahetult nähtavad, vähendades võimalikult suures ulatuses juhi ette ja külgedele jäävat pimeala, võttes samas arvesse eri sõidukikategooriate eripärasid.

6. M_2 - ja M_3 -kategooria sõidukid, mis mahutavad lisaks juhile üle 22 reisija ning mis on ehitatud seisukohtadega reisijatele, et võimaldada reisijate sagedast liikumist, konstrueeritakse ja ehitatakse nii, et need oleksid ligipääsetavad piiratud liikumisvõimega isikute, sealhulgas ratas-
tooli kasutajate jaoks.

7. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu sätted, mis käsitlevad ühtseid menetlusi ja tehnilisi kirjeldusi seoses järgmisega:

a) sõidukite tüübikinnitus seoses käesoleva artikli lõigetes 2–5 sätestatud nõuetega;

b) käesoleva artikli lõikes 3 eraldi seadmestikena käsitatavate süsteemide tüübikinnitus.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kui nimetatud rakendusaktid puudutavad käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud nõudeid, avaldatakse need vähemalt 15 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.

Kui nimetatud rakendusaktid puudutavad käesoleva artikli lõikes 5 sätestatud nõudeid, avaldatakse need vähemalt 36 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.

Artikkel 10

Vesinikkütusega sõidukite erinõuded

1. Lisaks muudele käesolevas määruses ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides sätestatud nõuetele, mida kohaldatakse ka M- ja N-kategooria sõidukite suhtes, peavad nendesse kategooriatesse kuuluvad vesinikkütusega sõidukid, nende vesinikusüsteemid ja selliste süsteemide osad vastama lõikes 3 osutatud rakendusaktides sätestatud tehnilistele kirjeldustele.

2. Tootjad tagavad, et vesinikusüsteemid ja nende osad paigaldatakse kooskõlas lõikes 3 osutatud rakendusaktides sätestatud tehniliste kirjeldustega. Samuti esitavad tootjad vajaduse korral teabe vesinikusüsteemide ja nende osade kontrollimiseks vesinikkütusega sõidukite kasutusea vältel.

▼B

3. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu sätted, mis käsitlevad ühtseid menetlusi ja tehnilisi kirjeldusi vesinikkütusega sõidukite tüübikinnituse jaoks seoses vesinikusüsteemidega, sealhulgas nende materjalide sobivuse ja kütusemahutitega, ja vesinikusüsteemi osade tüübikinnituse jaoks, sealhulgas nende paigaldamise suhtes kohaldatavad tehnilised kirjeldused.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Rakendusaktid avaldatakse vähemalt 15 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.

*Artikkel 11***Automatiseeritud sõidukite ja täielikult automatiseeritud sõidukite erinõuded**

1. Lisaks muudele käesolevas määruses ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides sätestatud nõuetele, mida kohaldatakse vastavate kategooriate sõidukite suhtes, peavad automatiseeritud sõidukid ja täielikult automatiseeritud sõidukid vastama lõikes 2 osutatud rakendusaktides sätestatud tehnilistele kirjeldustele, mis käsitlevad järgmist:

- a) sõiduki juhtimisel juhti asendavad süsteemid, sealhulgas signaalimis-, roolimis-, kiirendus- ja pidurdussüsteemid;
- b) sõidukile sõiduki seisukorra ja ümbruse kohta reaajas teavet andvad süsteemid;
- c) juhi kohalolu jälgimise süsteemid;
- d) automatiseeritud sõidukite sündmuste salvestid;
- e) andmevahetuse ühtlustatud vorm, näiteks andmete vahetamiseks eri marki poolautonoomsete sõidukite kolonnis;
- f) teistele liiklejatele ohutusteavet andvad süsteemid.

Esimese lõigu punktis c osutatud juhi kohalolu jälgimise süsteemidega seotud tehnilisi kirjeldusi ei kohaldata täielikult automatiseeritud sõidukite korral.

2. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu sätted, mis käsitlevad ühtseid menetlusi ja tehnilisi kirjeldusi käesoleva artikli lõike 1 punktides a–f loetletud süsteemide ja muude seadiste jaoks ning automatiseeritud ja täielikult automatiseeritud sõidukite tüübikinnituse jaoks seoses nimetatud süsteemidega ja muude seadistega, et tagada automatiseeritud ja täielikult automatiseeritud sõidukite ohutu liiklemine avalikel teedel.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.



III PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 12

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 4 lõigetes 3 ja 6 ning artikli 6 lõikes 6 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 5. jaanuarist 2020. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 4 lõigetes 3 ja 6 ning artikli 6 lõikes 6 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 4 lõigetes 3 ja 6 ning artikli 6 lõike 6 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 13

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab mootorsõidukite tehniline komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.



Artikkel 14

Läbivaatamine ja aruandlus

1. Hiljemalt 7. juuliks 2027 ja seejärel iga viie aasta järel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule hindamisaruande, milles käsitletakse ohutusmeetmete ja -süsteemide alal saavutatut, sealhulgas nende turuosa ja mugavust kasutajate jaoks. Komisjon uurib, kas ohutusmeetmed ja -süsteemid toimivad käesolevas määruses kavandatu kohaselt. Vajaduse korral lisatakse aruandele soovitusel, sealhulgas seadusandlik ettepanek üldohutusnõuete ning sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kaitse ja ohutuse nõuete muutmiseks, et veelgi vähendada ja vältida maanteetranspordis õnnetusi ja vigastusi.

Eelkõige hindab komisjon uute arukate kiirusekontrollisüsteemide usaldusväärsust ja tõhusust ning nende täpsust ja veamäära tegelikes sõidutingimustes. Vajaduse korral esitab komisjon seadusandliku ettepaneku.

2. Iga aasta 31. jaanuariks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule eelnenud aasta kohta aruande ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni sõidukeid käsitlevate eeskirjade ühtlustamise ülemaailmse foorumi (artikli 29 töörühm) tegevuse kohta, sõidukite ohutusstandardite rakendamisel tehtud edusammude kohta seoses artiklites 5–11 sätestatud nõuetega ning liidu seisukoha kohta nendes küsimustes.

Artikkel 15

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei muuda kehtetuks ELi tüübikinnitusi, mis on sõidukitele, süsteemidele, osadele või eraldi seadmestikele antud kooskõlas määrusega (EÜ) nr 78/2009, määrusega (EÜ) nr 79/2009 või määrusega (EÜ) nr 661/2009 ning nende rakendusmeetmetega kuni 5. juulini 2022, välja arvatud juhul, kui selliste sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike suhtes kohaldatavaid asjaomaseid nõudeid on käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega muudetud või uusi nõudeid lisatud, nagu on täpsemalt sätestatud käesoleva määruse alusel vastu võetud rakendusaktides.

2. Tüübikinnitusasutused jätkavad lõikes 1 osutatud ELi tüübikinnituste pikenduste väljastamist.

3. Erandina käesolevast määrusest lubavad liikmesriigid kuni IV lisas sätestatud kuupäevadeni jätkuvalt registreerida sõidukeid ning müüa ja võtta kasutusele osi, mis ei vasta ÜRO eeskirja nr 117 nõuetele.

Artikkel 16

Rakendamise kuupäevad

Seoses sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestikega peavad riiklikud ametiasutused:

▼B

- a) alates II lisas sätestatud kuupäevadest keelduma nimetatud lisas loetletud erinõudega seotud põhjustel ELi või riikliku tüübikinnituse andmisest kõigile uut tüüpi sõidukitele, süsteemidele, osadele või eraldi seadmetikele, mis ei vasta käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuetele;
- b) alates II lisas sätestatud kuupäevadest arvama nimetatud lisas loetletud erinõudega seotud põhjustel kehtetuks uute sõidukite vastavustunnistused määruse (EL) 2018/858 artikli 48 tähenduses ning keelama selliste sõidukite registreerimise, kui need sõidukid ei vasta käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuetele;
- c) alates II lisas sätestatud kuupäevadest keelama nimetatud lisas loetletud erinõudega seotud põhjustel selliste osade või eraldi seadmetike turulelaskmise või kasutuselevõtmise, kui need ei vasta käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuetele.

*Artikkel 17***Määruse (EL) 2018/858 muutmine**

Määruse (EL) 2018/858 II lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse III lisale.

*Artikkel 18***Kehtetuks tunnistamine**

1. Määrused (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 ning määrused (EÜ) nr 631/2009, (EL) nr 406/2010, (EL) nr 672/2010, (EL) nr 1003/2010, (EL) nr 1005/2010, (EL) nr 1008/2010, (EL) nr 1009/2010, (EL) nr 19/2011, (EL) nr 109/2011, (EL) nr 458/2011, (EL) nr 65/2012, (EL) nr 130/2012, (EL) nr 347/2012, (EL) nr 351/2012, (EL) nr 1230/2012 ja (EL) 2015/166 tunnistatakse kehtetuks alates käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast.

2. Kõiki viiteid määrustele (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

*Artikkel 19***Jõustumine ja kohaldamise alguskuupäev**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 6. juulist 2022.

▼B

Artikli 4 lõikeid 3, 6 ja 7, artikli 5 lõiget 4, artikli 6 lõiget 6, artikli 7 lõiget 6, artikli 8 lõiget 3, artikli 9 lõiget 7, artikli 10 lõiget 3, artikli 11 lõiget 2 ning artikleid 12 ja 13 kohaldatakse alates 5. jaanuarist 2020.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Artikli 4 lõikes 2 osutatud ÜRO eeskirjade loetelu

ÜRO eeskirja number	Teema	ELTs/EÜTs avaldatud muudatusteseeria	ELT/EÜT viide	ÜRO eeskirja kohaldamisala
1	Esilaternad, mis kiirgavad asümmeetrilist lähi- ja/või kaugtuld ja on varustatud R2- ja/või HS1-kategooria hõõglampidega	02-seeria muudatused	ELT L 177, 10.7.2010, lk 1	M, N ^(a)
3	Mootorsõidukite ja nende haagiste helkurseadmed	02-seeria muudatused	ELT L 323, 6.12.2011, lk 1	M, N, O
4	Mootorsõidukite ja nende haagiste tagumiste registreerimismärkide valgustus	Eeskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 17	M, N, O
6	Mootorsõidukite ja nende haagiste suunatuled	01-seeria muudatused	ELT L 213, 18.7.2014, lk 1	M, N, O
7	Mootorsõidukite ja nende haagiste esimesed ja tagumised ääretulelaternad, piduritulelaternad ja ülemised ääretulelaternad	02-seeria muudatused	ELT L 285, 30.9.2014, lk 1	M, N, O
8	Mootorsõidukite esilaternad (H1, H2, H3, HB3, HB4, H7, H8, H9, HIR1, HIR2 ja/või H11)	05-seeria muudatuste 4. muudatuse 1. parandus	ELT L 177, 10.7.2010, lk 71	M, N ^(a)
10	Elektromagnetiline ühilduvus	05-seeria muudatused	ELT L 41, 17.2.2017, lk 1	M, N, O
11	Uksesulgurid ja uksekinnitusdetailid	04-seeria muudatused	ELT L 218, 21.8.2019, lk 1	M ₁ , N ₁
12	Juhi kaitse roolimehhanismi eest kokkupõrke korral	04-seeria muudatused	ELT L 89, 27.3.2013, lk 1	M ₁ , N ₁
13	Sõidukite ja haagiste pidurisüsteem	11-seeria muudatused	ELT L 42, 18.2.2016, lk 1	M ₂ , M ₃ , N, O ^(b)
13-H	Sõiduautode pidurisüsteem	Eeskirja algversioon	ELT L 335, 22.12.2015, lk 1	M ₁ , N ₁
14	Turvavöö kinnituspunktid	09-seeria muudatused	ELT L 324, 13.12.2019, lk 14	M, N

▼ B

ÜRO eeskirja number	Teema	ELTs/EÜTs avaldatud muudatusteseeria	ELT/EÜT viide	ÜRO eeskirja kohaldamisala
16	Turvavööd, turvasüsteemid, lapse turvasüsteemid ja ISOFIX-tüüpi lapse turvasüsteemid	07-seeria muudatused	ELT L 109, 27.4.2018, lk 1	M, N
▼ <u>M5</u>				
17	Istmed, nende kinnituspunktid ja peatoed	09-seeria muudatused	ELT L 266, 18.10.2019, lk 1	M, N
▼ <u>B</u>				
18	Kaitse mootorsõiduki omavolilise kasutamise eest	03-seeria muudatused	ELT L 120, 13.5.2010, lk 29	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃
19	Mootorsõidukite eesmised udutulelaternad	04-seeria muudatused	ELT L 250, 22.8.2014, lk 1	M, N
20	Esilaternad, mis kiirgavad asümmeetrilist lähituld või kaugtuld või mõlemat ja on varustatud halogeenhõõglampidega (H4 lampidega)	03-seeria muudatused	ELT L 177, 10.7.2010, lk 170	M, N ^(a)
21	Sisustus	01-seeria muudatused	ELT L 188, 16.7.2008, lk 32	M ₁
23	Mootorsõidukite ja nende haagiste tagurdustulelaternad ja manööverdustulelaternad	Eeskirja algversioon	ELT L 237, 8.8.2014, lk 1	M, N, O
25	Sõiduki istmega kokku ehitatud või eraldiseisvad peatoed	04-seeria muudatuste 1. muudatuse 2. parandus	ELT L 215, 14.8.2010, lk 1	M ₁
26	Väljaulatuvad osad	03-seeria muudatused	ELT L 215, 14.8.2010, lk 27	M ₁
28	Helisignaalseadmed ja helisignalisatsioon	Eeskirja algversioon	ELT L 323, 6.12.2011, lk 33	M, N
▼ <u>M5</u>				
29	Tarbesõiduki kabiinis viibivate sõitjate kaitse	03-seeria muudatused	ELT L 283, 5.11.2019, lk 72	N
▼ <u>B</u>				
30	Mootorsõidukite ja nende haagiste õhkrehvid (C1-klass)	02-seeria muudatused	ELT L 307, 23.11.2011, lk 1	M, N, O
31	Mootorsõidukite Euroopa asümmeetrilise valgusjaotusega lähi- või kaugtuld või mõlemat kiirgavad esitulede lamplaternad	02-seeria muudatused	ELT L 185, 17.7.2010, lk 15	M, N

▼ **B**

ÜRO eeskirja number	Teema	ELTs/EÜTs avaldatud muudatusteseeria	ELT/EÜT viide	ÜRO eeskirja kohaldamisala
34	Tuleohutus (vedelkütusepaagid)	03-seeria muudatused	ELT L 231, 26.8.2016, lk 41	M, N, O
37	Mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitusega laternaseadmestikus kasutatavad hõõglambid	03-seeria muudatused	ELT L 213, 18.7.2014, lk 36	M, N, O
38	Mootorsõidukite ja nende haagiste tagumised udutulelaternad	Eeskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 20	M, N, O
39	Kiirusmõõdik ja läbisõidumõõdik ning nende paigaldamine	01-seeria muudatused	ELT L 302, 28.11.2018, lk 106	M, N
43	Ohutud klaaspinnad ja nende sõidukitele paigaldamine	01-seeria muudatused	ELT L 42, 12.2.2014, lk 1	M, N, O
▼ <u>M5</u>				
44	Mootorsõidukites kasutatavad laste turvaseadmed („Lapse turvasüsteemid“)	04-seeria muudatused	ELT L 285, 1.9.2020, lk 1	M, N
45	Esilaternate puhastusseadmed	01-seeria muudatused	ELT L 136, 29.4.2020, lk 1	M, N
▼ <u>B</u>				
46	Kaudse nähtavuse seadmed ja nende paigaldamine	04-seeria muudatused	ELT L 237, 8.8.2014, lk 24	M, N
▼ <u>M5</u>				
48	Valgustus- ja valgussignaalseadmete paigaldus mootorsõidukitele	07-seeria muudatused	ELT L 347, 30.9.2021, lk 1	M, N, O (e)
▼ <u>B</u>				
54	Mootorsõidukite ja nende haagiste õhkrehvid (C2- ja C3-klass)	Eeskirja algversioon	ELT L 307, 23.11.2011, lk 2	M, N, O
55	Autorongi mehaaniliste haakeseadiste osad	01-seeria muudatused	ELT L 153, 15.6.2018, lk 179	M, N, O (e)
58	Tagumised allasõidutõkked ja nende paigaldamine; tagumised allasõidutõkked	03-seeria muudatused	ELT L 49, 20.2.2019, lk 1	M, N, O

▼ B

ÜRO eeskirja number	Teema	ELTs/EÜTs avaldatud muudatusteseeria	ELT/EÜT viide	ÜRO eeskirja kohaldamisala
61	Tarbesõidukite kabiini tagapaneelist eespool asuvad eenduvad osad	Eeskirja algversioon	ELT L 164, 30.6.2010, lk 1	N
64	Ajutiseks kasutamiseks ette nähtud varuratas, mobiilrehvid, mobiilrehvide süsteem (ja rehvirõhu jälgimise süsteem)	02-seeria muudatused	ELT L 310, 26.11.2010, lk 18	M ₁ , N ₁
66	Suurte reisijateveosõidukite pealisehitise tugevus	02-seeria muudatused	ELT L 84, 30.3.2011, lk 1	M ₂ , M ₃
67	Veeldatud naftagaasi kasutavad mootorsõidukid	01-seeria muudatused	ELT L 285, 20.10.2016, lk 1	M, N
73	Kaubaveokite külgmised allasõidutõkked	01-seeria muudatused	ELT L 122, 8.5.2012, lk 1	N ₂ , N ₃ , O ₃ , O ₄
77	Mootorsõidukite seisutulelaternad	Eeskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 21	M, N
79	Roolimehhanism	03-seeria muudatused	ELT L 318, 14.12.2018, lk 1	M, N, O
▼ <u>M5</u>				
80	Suurte reisijateveo sõidukite istmed	03-seeria muudatused	ELT L 266, 18.10.2019, lk 31	M ₂ , M ₃
▼ <u>B</u>				
87	Mootorsõidukite päevatulelaternad	Eeskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 24	M, N
89	Kiiruspiirikud ja reguleeritavad kiirusepiirikud	Eeskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 25	M, N ^(d)
▼ <u>M5</u>				
90	Mootorsõidukite ja nende haagiste piduri asendushõõrdkatete komplektid, trummelpiduri asendushõõrdkatted ning asenduspidurikettad ja -trumlid	02-seeria muudatused	ELT L 290, 16.11.2018, lk 54	M, N, O ^(e)
▼ <u>B</u>				
91	Mootorsõidukite ja nende haagiste küljeääretulelaternad	Eeskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 27	M, N, O

▼ B

ÜRO eeskirja number	Teema	ELTs/EÜTs avaldatud muudatusteseeria	ELT/EÜT viide	ÜRO eeskirja kohaldamisala
93	Eesmised allasõidutõkked ja nende paigaldamine; eesmine allasõidutõke	Eeskirja algversioon	ELT L 185, 17.7.2010, lk 56	N ₂ , N ₃
94	Sõidukis viibijate kaitse laupkokkupõrke korral	04-seeria muudatused	ELT L 392, 5.11.2021, lk 1	M ₁ , N ₁
95	Sõidukis viibijate kaitse külgakokkupõrke korral	05-seeria muudatused	ELT L 392, 5.11.2021, lk 62	M ₁ , N ₁
97	Sõiduki alarmsüsteemid	01-seeria muudatused	ELT L 122, 8.5.2012, lk 19	M ₁ , N ₁ (°)
98	Mootorsõiduki gaaslahendusvalgusallikatega varustatud esilaternad	01-seeria muudatused	ELT L 176, 14.6.2014, lk 64	M, N
99	Tüübikinnitusega gaaslahenduslaternates kasutatavad gaaslahendusvalgusallikad	Eeskirja algversioon	ELT L 320, 17.12.2018, lk 45	M, N
100	Elektriohutus	02-seeria muudatused	ELT L 302, 28.11.2018, lk 114	M, N
102	Suletud haakeseadis; tüübikinnitusega suletud haakeseadise paigaldamine	Eeskirja algversioon	ELT L 351, 30.12.2008, lk 44	N ₂ , N ₃ , O ₃ , O ₄
104	Valgustpeegeldav märgistus (rasked ja pikad veokid)	Eeskirja algversioon	ELT L 75, 14.3.2014, lk 29	M ₂ , M ₃ , N, O ₂ , O ₃ , O ₄
105	Sõidukid ohtlike kaupade veoks	05-seeria muudatused	ELT L 4, 7.1.2012, lk 30	N, O
107	M ₂ - ja M ₃ -kategooria sõidukite üldehitus	07-seeria muudatused	ELT L 52, 23.2.2018, lk 1	M ₂ , M ₃
108	Sõiduautode ja nende haagiste protekteeritud rehvid	Eeskirja algversioon	ELT L 181, 4.7.2006, lk 1	M ₁ , O ₁ , O ₂
109	Kommertsveokite ja nende haagiste protekteeritud rehvid	Eeskirja algversioon	ELT L 181, 4.7.2006, lk 1	M ₂ , M ₃ , N, O ₃ , O ₄

▼ M5

▼ B

▼ B

ÜRO eeskirja number	Teema	ELTs/EÜTs avaldatud muudatusteseeria	ELT/EÜT viide	ÜRO eeskirja kohaldamisala
110	Surumaagaasi ja veeldatud maagaasi kasutavate mootorsõidukite eriosad	01-seeria muudatused	ELT L 166, 30.6.2015, lk 1	M, N
112	Mootorsõidukite esilaternad, mis kiirgavad asümmeetrilist lähi- või kaugtuld või mõlemat ja on varustatud hõõglampide ja/või LED-moodulitega	01-seeria muudatused	ELT L 250, 22.8.2014, lk 67	M, N
114	Varuturvapadjasüsteemid	Eeskirja algversioon	ELT L 373, 27.12.2006, lk 272	► <u>C1</u> M ₁ , N ₁ ◀
115	Veeldatud naftagaasi ja surumaagaasi lisasüsteemid	Eeskirja algversioon	ELT L 323, 7.11.2014, lk 91	M, N
116	Kaitse mootorsõiduki omavolilise kasutamise eest	Eeskirja algversioon	ELT L 45, 16.2.2012, lk 1	M ₁ , N ₁ ⁽¹⁰⁾
117	Rehvid seoses veeremismüra, märghaarduvuse ja veeretakistusega (C1-, C2- ja C3-klass)	02-seeria muudatused	ELT L 218, 12.8.2016, lk 1	M, N, O
▼ <u>M5</u>				
118	Busside sisematerjalide tulekindlus	03-seeria muudatused	ELT L 48, 21.2.2020, lk 26	M ₃
▼ <u>B</u>				
119	Pöördelaternad	01-seeria muudatused	ELT L 89, 25.3.2014, lk 101	M, N
121	Käsijuhtseadiste, märgulampide ja näidikute asukohad ning tähistus	01-seeria muudatused	ELT L 5, 8.1.2016, lk 9	M, N
▼ <u>M5</u>				
122	Sõidukite küttesüsteemid	Eeskirja algversioon	ELT L 19, 24.1.2020, lk 42	M, N, O
▼ <u>B</u>				
123	Mootorsõidukite kohanduvate esitulede süsteemid	01-seeria muudatused	ELT L 49, 20.2.2019, lk 24	M, N
124	Varuveljed	Eeskirja algversioon	ELT L 375, 27.12.2006, lk 568	M ₁ , N ₁ , O ₁ , O ₂

▼ **B**

ÜRO eeskirja number	Teema	ELTs/EÜTs avaldatud muudatusteseeria	ELT/EÜT viide	ÜRO eeskirja kohaldamisala
125	Eesmine vaateväli	01-seeria muudatused	ELT L 20, 25.1.2018, lk 16	M ₁
▼ M5				
126	Eeraldussüsteemid	Eeskirja algversioon	ELT L 35, 7.2.2020, lk 37	M ₁
127	Jalakäijate ohutus	02-seeria muudatused	ELT L 154, 15.5.2020, lk 1	M ₁ , N ₁
▼ B				
128	Valgusdiodlambid (LED-lambid)	Eeskirja algversioon	ELT L 320, 17.12.2018, lk 63	M, N, O
129	Lapse täiustatud turvasüsteemid	Eeskirja algversioon	ELT L 97, 29.3.2014, lk 21	M, N
130	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Eeskirja algversioon	ELT L 178, 18.6.2014, lk 29	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃ (f)
131	Kõrgetasemeline hädapidurdussüsteem	01-seeria muudatused	ELT L 214, 19.7.2014, lk 47	► C1 M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃ (f) ◀
134	Vesiniku ohutus	Eeskirja algversioon	ELT L 129, 17.5.2019, lk 43	M, N
▼ M5				
135	Postiga külgkokkupõrge	01-seeria muudatused	ELT L 103, 3.4.2020, lk 12	M ₁ , N ₁
137	Täielik laupkokkupõrge	02-seeria muudatused	ELT L 392, 5.11.2021, lk 130	M ₁ , N ₁
▼ B				
139	Piduriassistent	Eeskirja algversioon	ELT L 269, 26.10.2018, lk 1	M ₁ , N ₁
140	Sõidustabilisaator	Eeskirja algversioon	ELT L 269, 26.10.2018, lk 17	M ₁ , N ₁
▼ M5				
141	Rehvirõhuseire süsteemid	01-seeria muudatused	ELT L 323, 13.9.2021, lk 1	M, N, O
142	Rehvide paigaldamine	01-seeria muudatused	ELT L 293, 16.8.2021, lk 34	M, N, O
145	Lapse turvasüsteemide kinnituspunktid	Eeskirja algversioon	ELT L 324, 13.12.2019, lk 47	M ₁ , N ₁
148	Valgussignaalseadmed (LSD)	Eeskirja algversioon	ELT L 347, 30.9.2021, lk 123	M, N, O

▼ M5

ÜRO eeskirja number	Teema	ELTs/EÜTs avaldatud muudatusteseeria	ELT/EÜT viide	ÜRO eeskirja kohaldamisala
149	Teevalgustusseadmed	Eeskirja algversioon	ELT L 347, 30.9.2021, lk 173	M, N, O
150	Helkurseadised (RRD)	Eeskirja algversioon	ELT L 347, 30.9.2021, lk 297	M, N, O
151	Pimeala infosüsteem jalgrataste tuvastamiseks	Eeskirja algversioon	ELT L 360, 30.10.2020, lk 48	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃
152	Täiustatud hädapidurdussüsteem (AEBS)	Eeskirja algversioon	ELT L 360, 30.10.2020, lk 66	M ₁ , N ₁
153	Elektriajami ohutus tagant otsasõidu korral	Eeskirja algversioon	ELT L 82, 9.3.2021, lk 1	M ₁ , N ₁
155	Küberturvalisus ja küberturvalisuse haldamise süsteem	Eeskirja algversioon	ELT L 82, 9.3.2021, lk 30	M, N, O
157	Automaatsed sõiduraja hoidmise süsteemid (ALKS)	Eeskirja algversioon	ELT L 82, 9.3.2021, lk 75	M ₁
158	Tahapoole nähtavuse või tuvastuse seadmed või vahendid	Eeskirja algversioon	ELT L 184, 25.5.2021, lk 20	M, N
159	Paigaltvõtu infosüsteemid (MOIS)	Eeskirja algversioon	ELT L 184, 25.5.2021, lk 62	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃

▼ M4

160	Sündmuste salvesti (EDR)	01-seeria muudatused	ELT L 265, 26.7.2021, lk 3	M ₁ , N ₁
-----	--------------------------	----------------------	----------------------------	---------------------------------

▼ M5

161	Lukustussüsteem	Eeskirja algversioon	ELT L 470, 30.12.2021, lk 1	M ₁ , N ₁
162	Kasutustõkise süsteemid	Eeskirja algversioon	ELT L 470, 30.12.2021, lk 23	M ₁ , N ₁
163	Sõiduki alarmsüsteem	Eeskirja algversioon	ELT L 470, 30.12.2021, lk 48	M ₁ , N ₁

▼ B

Märkused tabeli kohta

▼ C1

Tabelis osutatud muudatusteseeria kajastab *Euroopa Ühenduste Teatajas* / *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud versiooni ega piira selliste muudatusteseeriade kohaldamist, mida järgitakse selles sätestatud üleminekusätete alusel. Selle vastavust muudatusteseeriale, mis võetakse vastu pärast tabelis osutatud seeriat, aktsepteeritakse alternatiivina.

▼ B

Seoses 1958. aasta muudetud kokkuleppe osaliste kohustustega on käesolevas tabelis loetletud ÜRO eeskirjade asjaomastes muudatusteseeriates sätestatud kuupäevade kohaldamine kohustuslik seoses esmase registreerimise, kasutuselevõtu, turulelaskmise, müügi, tüübikinnituse tunnustamise ja kõikide samasuguste sätetega määruse (EL) 2018/858 artiklite 48 ja 50 kohaldamiseks, välja arvatud juhul, kui käesoleva määruse II lisas on sätestatud teistsugused kuupäevad, mida tuleb sel juhul kohaldada.

Teatavatel juhtudel on käesolevas tabelis loetletud ÜRO eeskirja üleminekusätetes järgmise või sarnase (sama eesmärgi ja tähendusega) sõnastusega ette nähtud, et alates konkreetsest kuupäevast ei ole asjaomase ÜRO eeskirja teatavaid muudatusteseeriaid kohaldavad 1958. aasta muudetud kokkuleppe osalised kohustatud aktsepteerima või nad võivad keelduda aktsepteerimast riikliku või piirkondliku tüübikinnituse andmisel tüübikinnitust, mis on antud eelmise muudatusteseeria kohaselt. Seda tõlgendatakse siduva sätena riiklike asutuste jaoks pidada vastavustunnistusi määruse (EL) 2018/858 artikli 48 tähenduses kehtetuks, välja arvatud juhul, kui käesoleva määruse II lisas on sätestatud teistsugused kuupäevad, mida tuleb sel juhul kohaldada.

▼B

- M5** ÜRO eeskirja nr 0 (ELT L 135, 31.5.2018, lk 1) kohaselt M₁-kategooria sõidukitele väljastatud kogu sõiduki üldist rahvusvahelist tüübikinnitust, mis sisaldab käesoleva lisa loetelus esitatud asjaomaste ÜRO eeskirjade kohast tüübikinnitust, loetakse samaväärseks kõnealuse eeskirja kohaselt antud EÜ tüübikinnitusega. ◀
- (^a) ÜRO eeskirju nr 1, 8 ja 20 ei kohaldata sõidukite ELi tüübikinnituse suhtes.
- C1** (^b) Vastavalt ÜRO eeskirjadele on stabiilsuskontrollisüsteemi paigaldamine kohustuslik. See on siiski kohustuslik ka N₁-kategooria sõidukite puhul. ◀
- (^c) Kui sõiduk on sõiduki tootja andmetel ette nähtud koormuste pukseerimiseks (määruse (EL) 2018/858 artikli 24 lõikes 1 osutatud teabedokumendi punkt 2.11.5) ja sobiva mehhaanilise haakeseadise mis tahes osa, olgu see mootorsõidukile paigaldatud või mitte, võib (osaliselt) varjata mis tahes valgustusseadist ja/või tagumise registreerimismärgi paigaldus- ja kinnituskohhta, kohaldatakse järgmist:
- mootorsõiduki kasutusjuhendis (sõiduki käsiraamatus) peab olema selgelt märgitud, et mehaanilise haakeseadise paigaldamine, mida ei ole võimalik hõlpsalt eemaldada või ümber paigutada, ei ole lubatud;
 - kasutusjuhendis märgitakse ka selgelt, et kui paigaldatud mehaanilist haakeseadist ei kasutata, tuleb see alati eemaldada või ümber paigutada; ning
 - sõiduki süsteemi tüübikinnituse puhul vastavalt ÜRO eeskirjale nr 55 tagatakse, et valgustusseadise ja tagumise registreerimismärgi paigaldus- ja kinnituskohaga seoses järgitakse täielikult eemaldamise, ümberpaigutamise ja/või alternatiivasukoha nõudeid.
- (^d) Hõlmatud on üksnes kiiruspiirikud ja kiiruspiirikute kohustuslik paigaldamine M₂-, M₃-, N₂- ja N₃-kategooria sõidukitele.
- (^e) Omavolilist kasutamist takistavad seadmed paigaldatakse M₁- ja N₁-kategooria sõidukitele ning kasutustõkise süsteemid paigaldatakse M₁-kategooria sõidukitele.
- (^f) Vt II lisa tabeli selgitavat märkust 4.
- M5** (^g) ÜRO eeskirja nr 90 kohaldatakse järgmiste toodete turul kättesaadavaks tegemise või kasutuselevõtu suhtes:
- a) uued piduri asendushõõrdkatete komplektid järgmistele sõidukikategooriatele:
 - i) M₁-kategooria sõidukid täismassiga kuni 3,5 tonni, M₂-kategooria sõidukid täismassiga kuni 3,5 tonni, N₁-, O₁- ja O₂-kategooria sõidukid, millele on pärast 7. aprilli 1998 antud sõiduki tüübikinnitus ÜRO eeskirja nr 13 või nr 13-H kohaselt;
 - ii) M₁-kategooria sõidukid täismassiga üle 3,5 tonni, M₂-kategooria sõidukid täismassiga üle 3,5 tonni, M₃-, N₂-, N₃-, O₃- ja O₄-kategooria sõidukid, millele on pärast 1. novembrit 2014 antud sõiduki tüübikinnitus ÜRO eeskirja nr 13 või nr 13-H kohaselt;
 - b) uued asenduspidurikettad ja -trumlid järgmistele sõidukikategooriatele:
 - i) M₁- ja N₁-kategooria sõidukid, millele on pärast 1. novembrit 2016 antud sõiduki tüübikinnitus ÜRO eeskirja nr 13 või nr 13-H kohaselt;
 - ii) O₁- ja O₂-kategooria sõidukid, millele on pärast 1. novembrit 2016 antud sõiduki tüübikinnitus ÜRO eeskirja nr 13 kohaselt;
 - c) uued asenduspidurikettad M₂-, M₃-, N₂-, N₃-, O₃- ja O₄-kategooria sõidukitele, millele on pärast 1. novembrit 2014 antud sõiduki tüübikinnitus ÜRO eeskirja nr 13 kohaselt;
 - d) uued asenduspiduritrumlid M₂-, M₃-, N₂-, N₃-, O₃- ja O₄-kategooria sõidukitele, millele on pärast 1. novembrit 2016 antud sõiduki tüübikinnitus ÜRO eeskirja nr 13 kohaselt. ◀

▼B

II LISA

Artikli 4 lõikes 5 ja artikli 5 lõikes 3 osutatud nõuete ning artiklis 16 osutatud kuupäevade loetelu

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	►C1 Eraldi seadm- estik	Osa ◀
Nõuded seoses														
A TURVASÜSTEEMIDE, KOKKUPÕRKEKATSETE, TOITESÜSTEEMI TERVIKLIKKUSE JA ELEKTRIOHUTUSEGA KÕRGEPINGE PUHUL														
A1 Sisustus	ÜRO eeskiri nr 21		A											
A2 Istmed ja peatoed	ÜRO eeskiri nr 17		A	A	A	A	A	A						
A3 Bussiistmed	ÜRO eeskiri nr 80			A	A									A
A4 Turvavöö kinnituspunktid	ÜRO eeskiri nr 14		A	A	A	A	A	A						
A5 Turvavööd ja muud turva-süsteemid	ÜRO eeskiri nr 16		A	A	A	A	A	A					A	A
A6 Turvavöö kinnitamise meeldetuletused	ÜRO eeskiri nr 16		A	A	A	A	A	A						
A7 Eraldussüsteemid	ÜRO eeskiri nr 126		X										B	
▼M5														
A8 Lapse turva-süsteemide kinnitus-punktid	ÜRO eeskiri nr 145 ⁽¹⁾		A	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾						

▼M5

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	►C1 Eraldi seadm- estik	Osa ◀
A9 Lapse turvasüsteemid	ÜRO eeskiri nr 44		A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾					B ⁽⁸⁾	B ⁽⁸⁾ ;
A10 Lapse täiustatud turvasüsteemid	ÜRO eeskiri nr 129		X	X	X	X	X	X					B	B
A11 Eesmised allasõidutõkked	ÜRO eeskiri nr 93						A	A					A	A
A12 Tagumised allasõidutõkked	ÜRO eeskiri nr 58		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
A13 Külgmised allasõidutõkked	ÜRO eeskiri nr 73						A	A			A	A		
A14 Kütusepaakide ohutus	ÜRO eeskiri nr 34		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	
A15 Veeldatud naftagaasi ohutus	ÜRO eeskiri nr 67		A	A	A	A	A	A						A
A16 Surumaagaasi ja veeldatud maagaasi ohutus	ÜRO eeskiri nr 110		A	A	A	A	A	A						A
A17 Vesiniku ohutus	ÜRO eeskiri nr 134		A	A	A	A	A	A						A
A18 Vesinikusüsteemi materjali kvaliteedinõuded	Määrus (EL) 2021/535, XIV lisa		A	A	A	A	A	A						A
A19 Sõiduki elektriõhutus	ÜRO eeskiri nr 100		A	A	A	A	A	A						

▼B

▼M5

▼B

▼B

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	►C1 Eraldi seadm- estik	Osa ◀
A20 Osaline laupkokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 94	Kohaldatakse M ₁ -katego- ooria sõidukite suhtes, mille täismass on kuni 3 500 kg, ja N ₁ -kategooria sõidukite suhtes, mille täis- mass on kuni 2 500 kg. Üle 2 500 kg täismassiga sõidu- kite suhtes kohaldatakse märkuses B esitatud kuupäevi.	A			A								
A21 Täielik laupkokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 137	Inimesekujulise katse- seadme Hybrid III manne- keeni kasutamine on lubatud, kuni ÜRO eeskir- jaga on kättesaadav inime- sekujuline turvasüsteemi katseseade THOR.	B			B								
A22 Kaitsemehhanismiga rooliseade	ÜRO eeskiri nr 12		A			A							A	
A23 Varuturvapadi	ÜRO eeskiri nr 114		X			X							B	
A24 Kabiini kokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 29					A	A	A						

▼B

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	►C1 Eraldi seadm- estik	Osa ◀
A25 Külgkokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 95	Kohaldatakse kõigi M ₁ - ja N ₁ -kategooria sõidukite suhtes, sealhulgas nende suhtes, mille madalaima istme R-punkt on maapinnast kõrgemal kui 700 mm. Sõidukite suhtes, mille madalaima istme R-punkt on maapinnast kõrgemal kui 700 mm, kohaldatakse märkuses B esitatud kuupäevi.	A			A								
A26 Postiga külgkokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 135		B			B								
A27 Tagantkokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 153 ⁽¹³⁾		B			B								

▼M5

▼B

Nõuded seoses

B VÄHEKAITSTUD LIIKLEJATE, VAATEVÄLJA JA NÄHTAVUSEGA

B1 Jalakäijate jalgade ja pea kaitsmine	ÜRO eeskiri nr 127		A			A								
---	--------------------	--	---	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

▼B

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	►C1 Eraldi seadm- estik	Osa ◀
B2 Suurem peaga kokkupõrke tsoon	ÜRO eeskiri nr 127	Lapse ja täiskasvanu peamudeli katsepiirkond on piiritletud täiskasvanu 2 500 mm pikkuse ümbritseva kaugusega või tuuleklaasi tagumise võrdlusjoonega, olenevalt sellest, kumb on lähemal. Peamudeli kontakt A-piilarite, tuuleklaasi ülaseri ja kapoti-ga on välistatud, kuid seda tuleb kontrollida.	C			C								
B3 Esikaitse-süsteem	Määrus (EL) 2021/535, XII lisa		X			X							A	
B4 Jalakäijate ja ratturite puhul rakendatav täiustatud hädapiidurdus-süsteem	ÜRO eeskiri nr 152		C			C								
B5 Jalakäijate ja ratturitega kokkupõrke hoiatus	ÜRO eeskiri nr 159			B	B		B	B					B	
B6 Pimeala infosüsteem	ÜRO eeskiri nr 151			B	B		B	B					B	
B7 Tagurdamise abisüsteem	ÜRO eeskiri nr 158		B	B	B	B	B	B					B	
B8 Eesmine vaateväli	ÜRO eeskiri nr 125	Kohaldatakse M ₁ - ja N ₁ -kategooria sõidukite suhtes.	A			C								

▼B

▼B

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	►C1 Eraldi seadm- estik	Osa ◀
B9 Raskeveokijuhi otsene vaateväli				D	D		D	D						
B10 Ohutud klaaspinnad	ÜRO eeskiri nr 43		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		A
B11 Jäite/niiskuse eemaldamise seadmed	Määrus (EL) 2021/535, VI lisa		A	A ⁽²⁾	A ⁽²⁾	A ⁽²⁾	A ⁽²⁾	A ⁽²⁾						
B12 Klaasipesur/-puhasti	Määrus (EL) 2021/535, IV lisa		A	A ⁽³⁾	A ⁽³⁾	A ⁽³⁾	A ⁽³⁾	A ⁽³⁾					A	
B13 Kaudse nähtavuse seadmed	ÜRO eeskiri nr 46		A	A	A	A	A	A						A

Nõuded seoses

C SÕIDUKI ŠASSII, PIDURISÜSTEEMI, REHVIDE JA ROOLISEADMEGA

C1 Roolimehhanism	ÜRO eeskiri nr 79		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
C2 Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	ÜRO eeskiri nr 130			A ⁽⁴⁾	A ⁽⁴⁾		A ⁽⁴⁾	A ⁽⁴⁾						
C3 Hädaolukorras sõiduraja hoidmise süsteem	Määrus (EL) 2021/646		B ⁽⁶⁾			B ⁽⁶⁾								
C4 Pidurisüsteem	ÜRO eeskiri nr 13 ÜRO eeskiri nr 13-H		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
C5 Pidurite varuosad	ÜRO eeskiri nr 90		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	A	

▼B

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	►C1 Eraldi seadm- estik	Osa ◀
▼ <u>M5</u>														
C6 Piduri-assistent	ÜRO eeskiri nr 139 ⁽¹⁴⁾		A			A								
C7 Stabiilsus-kontroll	ÜRO eeskiri nr 13 ÜRO eeskiri nr 140 ⁽¹⁵⁾		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
▼ <u>B</u>														
C8 Raskeveokite kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem	ÜRO eeskiri nr 131			A ⁽⁴⁾	A ⁽⁴⁾		A ⁽⁴⁾	A ⁽⁴⁾						
▼ <u>M5</u>														
C9 Kergsõidukite kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem	ÜRO eeskiri nr 152		B			B								
▼ <u>B</u>														
C10 Rehvide ohutus ja keskkonnatoime	ÜRO eeskiri nr 30 ÜRO eeskiri nr 54 ÜRO eeskiri nr 117	Tagatakse ka kulunud rehvide katsemenetlus; kohaldatakse märkuses C nimetatud kuupäevi.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		A
C11 Tagavararattad ja mobiilrehvide süsteemid	ÜRO eeskiri nr 64		A ⁽¹⁾			A ⁽¹⁾								
C12 Protekteeritud rehvid	ÜRO eeskiri nr 108 ÜRO eeskiri nr 109		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		A
▼ <u>M5</u>														
C13 Kergsõidukite rehvirõhu jälgimissüsteem	ÜRO eeskiri nr 141 ⁽¹⁶⁾	Kohaldatakse M ₁ -kategooria sõidukite suhtes täismassiga kuni 3 500 kg ja N ₁ -kategooria sõidukite suhtes.	A			B								

▼ **M5**

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	► C1 Eraldi seadm- estik	Osa ◀
C14 Raskeveokite rehvirõhu jälgimissüsteem	ÜRO eeskiri nr 141			B	B		B	B			B	B		
C15 Rehvide paigaldamine	ÜRO eeskiri nr 142	Kohaldatakse kõigi kategooriate sõidukite suhtes.	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
C16 Varuveljed	ÜRO eeskiri nr 124		X			X			X	X				B

Nõuded seoses

D PARDASEADMETE, ELEKTRISÜSTEEMI, SÕIDUKI VALGUSTUSSEADMETE JA KAITSEGA OMAVOLILISE KASUTAMISE, SEALHULGAS KÜBERRÜNNETE EEST

D1 Helisignaal	ÜRO eeskiri nr 28		A	A	A	A	A	A						A
D2 Raadiohäired (elektromagnetiline ühilduvus)	ÜRO eeskiri nr 10		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
D3 Kaitse sõiduki omavolilise kasutamise eest, kasutustõkis ja alarmsüsteemid	ÜRO eeskiri nr 18 ÜRO eeskiri nr 97 ÜRO eeskiri nr 116 ÜRO eeskiri nr 161 ÜRO eeskiri nr 162 ÜRO eeskiri nr 163		A	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾					A	A
D4 Sõiduki kaitse küberrünnete eest	ÜRO eeskiri nr 155		B	B	B	B	B	B					B	B
D5 Kiirusmõõdik	ÜRO eeskiri nr 39		A	A	A	A	A	A						

▼ **B**

▼B

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	►C1 Eraldi seadm- estik	Osa ◀
D6 Läbisõidumõõdik	ÜRO eeskiri nr 39		A	A	A	A	A	A						
D7 Kiiruspiirikud	ÜRO eeskiri nr 89			A	A		A	A						A
D8 Arukad kiirusekontrollisüsteemid	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1958 ⁽⁹⁾		B	B	B	B	B	B					B	
D9 Juhtseadiste, märgulampide ja näidikute tähistus	ÜRO eeskiri nr 121		A	A	A	A	A	A						
D10 Küttesüsteemid	ÜRO eeskiri nr 122		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		A
D11 Valgussignaal-seadmed	ÜRO eeskiri nr 4 ÜRO eeskiri nr 6 ÜRO eeskiri nr 7 ÜRO eeskiri nr 19 ÜRO eeskiri nr 23 ÜRO eeskiri nr 38 ÜRO eeskiri nr 77 ÜRO eeskiri nr 87 ÜRO eeskiri nr 91 ÜRO eeskiri nr 148		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		A

▼M3

▼B

▼M5

▼ M5

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	► C1 Eraldi seadm- estik	Osa ◀
D12 Teevalgustus-seadmed	ÜRO eeskiri nr 31 ÜRO eeskiri nr 98 ÜRO eeskiri nr 112 ÜRO eeskiri nr 119 ÜRO eeskiri nr 123 ÜRO eeskiri nr 149		X	X	X	X	X	X						A
D13 Helkurseadmed	ÜRO eeskiri nr 3 ÜRO eeskiri nr 104 ÜRO eeskiri nr 150		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		A
▼ <u>B</u>														
D14 Valgusallikad	ÜRO eeskiri nr 37 ÜRO eeskiri nr 99 ÜRO eeskiri nr 128		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		A
D15 Valgussignaalseadmete, tee valgustusseadmete ja helkur-seadmete paigaldamine	ÜRO eeskiri nr 48		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
▼ <u>M5</u>														
D16 Hädapidurdustuli	ÜRO eeskiri nr 48		B	B	B	B	B	B						
▼ <u>B</u>														
D17 Esilaternate puhastusseadmed	ÜRO eeskiri nr 45		A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾						A

▼B

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	►C1 Eraldi seadm- estik	Osa ◀
D18 Käiguvahetuse näidik	Määrus (EL) 2021/535, IX lisa		A											

▼M5

▼B

Nõuded seoses														
E JUHI JA SÜSTEEMI KÄITUMISEGA														
E1 Alkoluku paigaldamise võimalus	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1243 ⁽⁷⁾		B	B	B	B	B	B						
E2 Juhi unisuse ja tähelepanu hoiatussüsteem	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1341 ⁽⁸⁾		B	B	B	B	B	B						
E3 Kõrgtehnoloogiline juhi tähelepanu hajumise eest hoiatamise süsteem	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2023/2590 ⁽¹⁷⁾	Võib kaaluda ka tähelepanu hajumise vältimist tehniliste vahenditega.	C	C	C	C	C	C						
E4 Juhi kohaloleku jälgimise süsteem	ÜRO eeskiri nr 157		B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾						
E5 Sündmuste salvesti	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/545 ⁽¹⁰⁾ ÜRO eeskiri nr 160		B	D	D	B	D	D					B	

▼B

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	►C1 Eraldi seadm- estik	Osa ◀
E6 Juhti asendavad süsteemid	ÜRO eeskiri nr 157		B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾						
E7 Sõidukile sõiduki seisukorra ja ümbruse kohta teavet andvad süsteemid	ÜRO eeskiri nr 157		B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾						
E8 Kolonnis sõit				B ⁽¹⁾	B ⁽¹⁾		B ⁽¹⁾	B ⁽¹⁾						
E9 Teistele liiklejatele ohutus- teavet andvad süsteemid			B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾						

Nõuded seoses

F SÕIDUKITE ÜLDISE EHITUSE JA OMADUSTEGA

▼M5

F1 Registreerimis-märgi paigalduskoht	Määrus (EL) 2021/535, III lisa		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
F2 Tagurdamine	Määrus (EL) 2021/535, XI lisa		A	A	A	A	A	A						
F3 Uksesulgurid ja hinged	ÜRO eeskiri nr 11		A			A								

▼B

▼B

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	►C1 Eraldi seadm- estik	Osa ◀
F4 Astmed, käepidemed ja astmelauad	Määrus (EL) 2021/535, X lisa		A			A	A	A						
F5 Väljaulatuvad osad	ÜRO eeskiri nr 26		A											
F6 Tarbesõidukite kabiinide väljaulatuvad osad	ÜRO eeskiri nr 61					A	A	A						
F7 Andmesilt ja valmistajatehase tähis	Määrus (EL) 2021/535, II lisa		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
F8 Pukseerimisseadised	Määrus (EL) 2021/535, VII lisa		A	A	A	A	A	A						
F9 Porikaitsmed	Määrus (EL) 2021/535, V lisa		A											
F10 Porikaitseüsteemid	Määrus (EL) 2021/535, VIII lisa					A	A	A	A	A	A	A	A	

▼M5

▼B

▼M5

▼ **M5**

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	► C1 Eraldi seadm- estik	Osa ◀
F11 Massid ja mõõtmed	Määrus (EL) 2021/535, XIII lisa		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
F12 Mehaanilised haakeseadised	ÜRO eeskiri nr 55 ÜRO eeskiri nr 102		A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A	A	A	A	A	A
F13 Ohtlike kaupade veoks ette nähtud sõidukid	ÜRO eeskiri nr 105					A	A	A	A	A	A	A		
F14 Busside üldine konstruktsioon	ÜRO eeskiri nr 107			A	A									
F15 Busside pealisehituse tugevus	ÜRO eeskiri nr 66			A	A									
F16 Busside süttivus	ÜRO eeskiri nr 118				A									A

▼ **C1**

- A: Sõidukite registreerimise ning osade ja eraldi seadmestike turule laskmise ja kasutuselevõtu keelustamise kuupäev: 6. juuli 2022
B: ELi tüübikinnituse andmisest keeldumise kuupäev: 6. juuli 2022
Sõidukite registreerimise ning osade ja eraldi seadmestike turule laskmise ja kasutuselevõtu keelustamise kuupäev: 7. juuli 2024
C: ELi tüübikinnituse andmisest keeldumise kuupäev: 7. juuli 2024
Sõidukite registreerimise ning osade ja eraldi seadmestike turule laskmise ja kasutuselevõtu keelustamise kuupäev: 7. juuli 2026
D: ELi tüübikinnituse andmisest keeldumise kuupäev: 7. jaanuar 2026
Sõidukite registreerimise ning osade ja eraldi seadmestike turule laskmise ja kasutuselevõtu keelustamise kuupäev: 7. jaanuar 2029

▼ **B**

- X: Asjaomast osa või eraldi seadmestikku kasutatakse osutatud kategooria sõidukite puhul.

Märkused tabeli kohta

▼B

- (¹) Nõuded peavad olema täidetud, kui see on paigaldatud.
- (²) Selle kategooria sõidukid tuleb varustada sobiva tuuleklaasilt jäite ja niiskuse eemaldamise seadmega.
- (³) Selle kategooria sõidukid tuleb varustada sobiva klaasipesuri ja -puhastiga.
- (⁴) Nõuetest on vabastatud järgmised sõidukid:
- N₂-kategooria sadulvedukid täismassiga üle 3,5 tonni, kuid mitte üle 8 tonni;
 - A-klassi, I klassi ja II klassi kuuluvad M₂- ja M₃-kategooria sõidukid vastavalt ÜRO eeskirja nr 107 punktile 2.1;
 - A-klassi, I klassi ja II klassi kuuluvad M₃-kategooria liigendbussid vastavalt ÜRO eeskirja nr 107 punktile 2.1;
 - M₂-, M₃-, N₂- ja N₃-kategooria maastikusõidukid;
 - M₂-, M₃-, N₂- ja N₃-kategooria eriotstarbelised sõidukid, ning
 - M₂-, M₃-, N₂- ja N₃-kategooria sõidukid, millel on rohkem kui kolm telge.
- (⁵) Nõuded peavad olema täidetud automatiseeritud sõidukite puhul.
- (⁶) Hüdraulilise võimendiga rooliajamiga mootorsõidukite suhtes kohaldatakse märkuses C esitatud kuupäevi. Need sõidukid varustatakse aga sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteemiga.
- (⁷) Komisjoni 19. aprilli 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/1243, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/2144, sätestades üksikasjalikud eeskirjad mootorsõidukitele alkoluks paigaldamise võimaluse kohta, ja muudetakse kõnealuse määruse II lisa (ELT L 272, ..., lk 11).
- (⁸) Komisjoni 23. aprilli 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/1341, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/2144 üksikasjalike eeskirjadega mootorsõidukite tüübikinnituse konkreetsete katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta seoses juhi unisuse ja tähelepanu hoiatussüsteemidega ning muudetakse kõnealuse määruse II lisa (ELT L 292, 16.8.2021, lk 4).
- (⁹) Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1958, 23. juuni 2021, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/2144 üksikasjalike eeskirjadega mootorsõidukite tüübikinnituse konkreetsete katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta seoses arukate kiirusekontrollisüsteemidega ja nende süsteemide kui eraldi seadmetike tüübikinnitusega ning muudetakse kõnealuse määruse II lisa (EÜT L 409, 17.11.2021, lk 1).
- (¹⁰) Komisjoni 26. jaanuari 2022. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/545, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/2144 üksikasjalike eeskirjadega mootorsõidukite tüübikinnituse konkreetsete katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta seoses sündmuste salvestite ja nende süsteemide kui eraldi seadmetike tüübikinnitusega ning muudetakse kõnealuse määruse II lisa (ELT L 107, 5.4.2022, lk 18).
- M5 (¹¹) ÜRO eeskirja nr 14 muudatuste seeria 07 kohaselt antud tüübikinnitusi ja nende laiendusi käsitatakse samaväärsena ÜRO eeskirja nr 145 (algversioon) kohaselt antud tüübikinnitustega.
- (¹²) Lapse turvasüsteeme, mis ei ole mootorsõidukisse sisse ehitatud ja mis on saanud tüübikinnituse ÜRO eeskirja nr 44 nõuete kohaselt ja mis on lastud liidu turule enne 1. septembrit 2023, võib jätkuvalt turul kättesaadavaks teha ja kasutusele võtta kuni 1. septembrini 2024.
- (¹³) ÜRO eeskirja nr 34 muudatuste seeria 03 kohaselt antud tüübikinnitusi ja nende laiendusi käsitatakse samaväärsena ÜRO eeskirja nr 153 (algversioon) kohaselt antud tüübikinnitustega.
- (¹⁴) ÜRO eeskirja nr 13-H (algversioon) kohaselt antud tüübikinnitusi ja nende laiendusi käsitatakse samaväärsena ÜRO eeskirja nr 139 (algversioon) kohaselt antud tüübikinnitustega.
- (¹⁵) ÜRO eeskirja nr 13-H (algversioon) kohaselt antud tüübikinnitusi ja nende laiendusi käsitatakse samaväärsena ÜRO eeskirja nr 140 (algversioon) kohaselt antud tüübikinnitustega.
- (¹⁶) ÜRO eeskirja nr 64 muudatuste seeria 02 kohaselt antud tüübikinnitusi ja nende laiendusi käsitatakse samaväärsena ÜRO eeskirja nr 141 (algversioon) kohaselt antud tüübikinnitustega. ◀
- (¹⁷) Komisjoni 13. juuli 2023. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/2590, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/2144 üksikasjalike eeskirjadega mootorsõidukite tüübikinnituse konkreetsete katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta seoses kõrgtehnoloogiliste juhi tähelepanu hajumise eest hoiatamise süsteemidega ning muudetakse kõnealust määrust (ELT L 2023/2590, 22.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2590/oj).

Määruse (EL) 2018/858 II lisa muutmine

Määruse (EL) 2018/858 II lisa muudetakse järgmiselt.

1) Viiteid määrusele (EÜ) nr 661/2009 muudetakse järgmiselt:

a) I osa tabelis sisalduva kirje 3A kande kolmandas tulbas asendatakse viide „määrus (EÜ) nr 661/2009“ järgmisega:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/2144 (*)

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2144, mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetiste tüübikinnituse nõudeid seoses nende üldise ohutuse ning sõitjate ja vähekaitsitud liiklejate kaitsesga ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/858 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 ning komisjoni määrused (EÜ) nr 631/2009, (EL) nr 406/2010, (EL) nr 672/2010, (EL) nr 1003/2010, (EL) nr 1005/2010, (EL) nr 1008/2010, (EL) nr 1009/2010, (EL) nr 19/2011, (EL) nr 109/2011, (EL) nr 458/2011, (EL) nr 65/2012, (EL) nr 130/2012, (EL) nr 347/2012, (EL) nr 351/2012, (EL) nr 1230/2012 ja (EL) 2015/166 (ELT L 325, 16.12.2019, lk 1)“.

b) kõik järgnevad viited määrusele (EÜ) nr 661/2009 asendatakse II lisas viitega määrusele (EL) 2019/2144.

2) I osa muudetakse järgmiselt:

a) tabelit muudetakse järgmiselt:

i) kirje 54A kande järele lisatakse järgmine kanne:

„55A	Postiga külgakko- upõrge	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 135	X			X“;							
------	-----------------------------	---	---	--	--	-----	--	--	--	--	--	--	--

ii) kirje 58 kanne asendatakse järgmisega:

„58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 127	X			X							X“;
-----	-----------------------	---	---	--	--	---	--	--	--	--	--	--	-----

iii) kirjete 62 ja 63 kanded asendatakse järgmisega:

[illegible]

▼B

iv) kirjete 65 ja 66 kanded asendatakse järgmisega:

„65	Kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 131		X	X		X	X					
66	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 130		X	X		X	X“;					

b) selgitavaid märkusi muudetakse järgmiselt:

i) selgitavad märkused 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„⁽³⁾ Sõiduki stabiilsusfunktsiooni paigaldamine on nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/2144 artikli 4 lõikele 5.

„⁽⁴⁾ Elektroonilise stabiilsuskontrolli süsteemi paigaldamine on nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/2144 artikli 4 lõikele 5.“;

ii) selgitav märkus 9A asendatakse järgmisega:

„^(9A) Rehvirõhu jälgimise süsteemi paigaldamine on nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/2144 artikli 5 lõikele 1.“;

iii) selgitav märkus 15 asendatakse järgmisega:

„⁽¹⁵⁾ Vastavus määrusele (EL) 2019/2144 on kohustuslik. Tüübikinnitust ei ole selle konkreetse kirje alusel siiski ette nähtud, kuna see kujutab endast vaid kogumit mujal tabelis loetletud eraldi kirjetest, milles viidatakse määrusele (EL) 2019/2144.“;

c) 1. liite tabelit 1 muudetakse järgmiselt:

i) kirje 46A kanne asendatakse järgmisega:

„46A	Rehvide paigaldamine	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 142		B“;
------	----------------------	---	--	-----

ii) kirje 58 kanne asendatakse järgmisega:

„58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 127		C ELi tüübikinnituse andmisest keeldumise kuupäev: 7. jaanuar 2026 Sõidukite registreerimise keelustamise kuupäev: 7. juuli 2034“;
-----	--------------------	---	--	--

▼B

iii) kirjade 62 ja 63 kanded asendatakse järgmisega:

„62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134		X
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/2144		►C1 Vastavus määrusele (EL) 2019/2144 on kohustuslik. ◀ Tüübikinnitust ei ole selle konkreetse kirje alusel siiski ette nähtud, kuna see kujutab endast vaid kogumit mujal tabelis loetletud eraldi kirjetest, milles viidatakse määrusele (EL) 2019/2144.“;

d) 1. liite tabeli 1 selgitavat märkust („Ei kohaldata“) muudetakse järgmiselt;

„Ei kohaldata

Õigusakti ei kohaldata. Võidakse siiski nõuda vastavust ühele või enamale õigusaktis sätestatud nõudele.“

e) 1. liite tabelit 2 muudetakse järgmiselt:

i) kirje 46A kanne asendatakse järgmisega:

„46A	Rehvide paigaldamine	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 142		B“;
------	----------------------	---	--	-----

ii) kirje 58 kanne asendatakse järgmisega:

„58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 127		C ELi tüübikinnituse andmisest keeldumise kuupäev: 7. jaanuar 2026 Sõidukite registreerimise keelustamise kuupäev: 7. juuli 2034“;
-----	--------------------	---	--	--

iii) kirjade 62 ja 63 kanded asendatakse järgmisega:

„62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134		X
-----	-----------------	---	--	---

▼ B

63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/2144		Vastavus määrusele (EL) 2019/2144 on kohustuslik. Tüübikinnitust ei ole selle konkreetse kirje alusel siiski ette nähtud, kuna see kujutab endast vaid kogumit mujal tabelis loetletud eraldi kirjetest, milles viidatakse määrusele (EL) 2019/2144.“;
----	---------------	-----------------------	--	--

f) 2. liite punkti 4 muudetakse järgmiselt:

i) tabelit „I osa. M₁-kategooria sõidukid“ muudetakse järgmiselt:

— kirje 58 kanne asendatakse järgmisega:

„58	ÜRO eeskiri nr 127 Määrus (EL) 2019/2144 (Jalakäijate kaitse)	Sõidukitele paigaldatakse elektrooniline mitteblokeeruv pidurisüsteem, mis toimib kõikidel ratastel. Kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 127 nõudeid. Esikaitesüsteem on kas sõiduki lahutamatu osa ja vastab seega ÜRO eeskirja nr 127 nõuetele või on saanud tüübikinnituse eraldi seadmestikuna.“;
-----	---	--

— kirje 61 kande järele lisatakse järgmine kanne:

„62	ÜRO eeskiri nr 134 Määrus (EL) 2019/2144 (Vesinikusüsteem)	Kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 134 nõudeid. Teine võimalus on tõestada, et sõiduk vastab järgmistele nõuetele: — Määruse (EÜ) nr 79/2009 sisulised nõuded määruse 5. juulil 2022 kehtiva redaktsiooni kohaselt; — Lisa 100 – Kokkurusurutud vesinikgaasil töötavate mootorsõidukite toitesüsteemi tehniline standard (Jaapan); — GB/T 24549-2009. Kütuseelemendiga elektrisõidukid – ohutusnõuded (Hiina); — Rahvusvaheline standard ISO 23273:2013, 1. osa: sõiduki kasutusohutus ja 2. osa: suruvesinikuga töötavate sõidukite kaitse vesinikuga kaasnevate ohtude eest või — SAE J2578 – Kütuseelemendil töötavate sõidukite üldine ohutus.“;
-----	--	--

ii) tabelit „II osa. N₁-kategooria sõidukid“ muudetakse järgmiselt:

▼B

— kirje 58 kanne asendatakse järgmisega:

„58	ÜRO eeskiri nr 127 Määrus (EL) 2019/2144 (Jalakäijate kaitse)	Sõidukitele paigaldatakse elektrooniline mitteblokeeruv pidurisüsteem, mis toimib kõikidel ratastel. Kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 127 nõudeid. Esikaitesüsteem on kas sõiduki lahutamatu osa ja vastab seega ÜRO eeskirja nr 127 nõuetele või on saanud tüübikinnituse eraldi seadmestikuna.“;
-----	---	--

— kirje 61 kande järele lisatakse järgmine kanne:

„62	ÜRO eeskiri nr 134 Määrus (EL) 2019/2144 (Vesinikusüsteem)	Kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 134 nõudeid. Teine võimalus on tõestada, et sõiduk vastab järgmistele nõuetele: — Määruse (EÜ) nr 79/2009 sisulised nõuded määruse 5. juulil 2022 kehtiva redaktsiooni kohaselt; — Lisa 100 – Kokkusurutud vesinikgaasil töötavate mootorsõidukite toitesüsteemi tehniline standard (Jaapan); — GB/T 24549-2009. Kütuseelemendiga elektrisõidukid – ohutusnõuded (Hiina); — Rahvusvaheline standard ISO 23273:2013, 1. osa: sõiduki kasutusohutus ja 2. osa: suruvesinikuga töötavate sõidukite kaitse vesinikuga kaasnevate ohtude eest; või — SAE J2578 – Kütuseelemendil töötavate sõidukite üldine ohutus.“
-----	--	--

3) II osa tabelis jäetakse välja kirjete 58, 65 ja 66 kanded.

4) III osa muudetakse järgmiselt:

a) 1. liite tabelit muudetakse järgmiselt:

i) kirje 58 kanne asendatakse järgmisega:

„58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 127	X	X“;		
-----	--------------------	---	---	-----	--	--

ii) kirjete 62 ja 63 kanded asendatakse järgmisega:

„62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134	X	X	X	X
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/2144	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾ “;

▼B

iii) kirjete 65 ja 66 kanded asendatakse järgmisega:

„65	Kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 131			Ei kohald- ata	Ei kohald- ata
66	Sõidurajalt kõrvalekal- dumise hoiatussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 130			Ei kohald- ata	Ei kohald- ata“;

b) 2. liite tabelit muudetakse järgmiselt:

i) kirje 54A kande järele lisatakse järgmine kanne:

„55A	Postiga külgek- kupõrge	Määrus (EL) 2019/ 2144 ÜRO eeskiri nr 135	Ei kohald- ata			Ei kohald- ata“;						
------	----------------------------	--	----------------------	--	--	------------------------	--	--	--	--	--	--

ii) kirje 58 kanne asendatakse järgmisega:

„58	Jalakäi- jate kaitse	Määrus (EL) 2019/ 2144 ÜRO eeskiri nr 127	Ei kohald- ata			Ei kohald- ata“;						
-----	----------------------------	--	----------------------	--	--	------------------------	--	--	--	--	--	--

iii) kirjete 62 ja 63 kanded asendatakse järgmisega:

„62	Vesiniku- süsteem	Määrus (EL) 2019/ 2144 ÜRO eeskiri nr 134	X	X	X	X	X	X				
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/ 2144	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾ “;

iv) kirjete 65 ja 66 kanded asendatakse järgmisega:

„65	Kõrgteh- noloogi- line hädapid- urdussüs- teem	Määrus (EL) 2019/ 2144 ÜRO eeskiri nr 131		Ei kohald- ata	Ei kohald- ata		Ei kohald- ata	Ei kohald- ata				
66	Sõidura- jalt kõrvale- kaldu- mise hoiatuss- üsteem	Määrus (EL) 2019/ 2144 ÜRO eeskiri nr 130		Ei kohald- ata	Ei kohald- ata		Ei kohald- ata	Ei kohald- ata“;				

▼B

c) 3. liidet muudetakse järgmiselt:

i) tabelis lisatakse kirje 54A kande järele järgmine kanne:

„55A	Postiga külgtokkupõrge	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 135	Ei kohaldata“;
------	------------------------	---	----------------

ii) tabelis asendatakse kirje 58 kande järgmisega:

„58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 127	G“;
-----	--------------------	---	-----

iii) tabelis asendatakse kirjete 62 ja 63 kanded järgmisega:

„62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134	X
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/2144	X ⁽¹⁵⁾ “;

iv) lisatakse järgmine punkt:

„5. Punkte 1–4 kohaldatakse ka M₁-kategooria sõidukite suhtes, mis ei ole määratletud eriotstarbeliste sõidukitena, kuid on ratastooliga juurdepääsetavad sõidukid.“;

d) 4. liite tabelit muudetakse järgmiselt:

i) kirje 54A kande järele lisatakse järgmine kanne:

„55A	Postiga külgtokkupõrge	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 135			A“;						
------	------------------------	---	--	--	-----	--	--	--	--	--	--

ii) kirje 58 kande asendatakse järgmisega:

„58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 127			A“;						
-----	--------------------	---	--	--	-----	--	--	--	--	--	--

▼B

iii) kirjete 62, 63, 65 ja 66 kanded asendatakse järgmisega:

„62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134	X	X	X	X	X				
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/2144	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾
65	Kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 131	Ei kohaldata	Ei kohaldata		Ei kohaldata	Ei kohaldata				
66	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 130	Ei kohaldata	Ei kohaldata		Ei kohaldata	Ei kohaldata“;				

e) 5. liite tabelis asendatakse kirjete 62, 63, 65 ja 66 kanded järgmisega:

„62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134	X
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/2144	X ⁽¹⁵⁾
65	Kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 131	Ei kohaldata
66	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 130	Ei kohaldata“;

f) 6. liite tabelis asendatakse kirjete 62, 63, 65 ja 66 kanded järgmisega:

„62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134	X	
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/2144	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾
65	Kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 131	Ei kohaldata	
66	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 130	Ei kohaldata“;	

g) selgitavaid märkusi muudetakse järgmiselt:

i) selgitav märkus X kohta asendatakse järgmisega:

„X Kohaldatakse asjaomases õigusaktis kehtestatud nõudeid.“;

▼B

ii) selgitavad märkused 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„⁽³⁾ Sõiduki stabiilsusfunktsiooni paigaldamine on nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/2144 artikli 4 lõikele 5.

(⁴) Elektroonilise stabiilsuskontrolli süsteemi paigaldamine on nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/2144 artikli 4 lõikele 5.“;

iii) selgitav märkus 9A asendatakse järgmisega:

„^(9A) Kohaldatakse ainult siis, kui sõidukitele on paigaldatud ÜRO eeskirjaga nr 64 reguleeritavad seadmed. Rehvirõhu jälgimise süsteemi paigaldamine on siiski kohustuslik vastavalt määruse (EL) 2019/2144 artikli 5 lõikele 1.“;

iv) selgitav märkus 15 asendatakse järgmisega:

„⁽¹⁵⁾ Vastavus määrusele (EL) 2019/2144 on kohustuslik. Tüübikinnitust ei ole selle konkreetse kirje alusel siiski ette nähtud, kuna see kujutab endast vaid kogumit mujal vastavas tabelis loetletud eraldi kirjetest.“;

v) selgitavad märkused 16 ja 17 jäetakse välja.



IV LISA

Artikli 15 lõikes 3 osutatud üleminekusätted

ÜRO eeskirja number	Erinõuded	Mittevastavate sõidukite registreerimise ning mittevastavate osade müügi ja kasutuselevõtu lõpptähtpäev ⁽¹⁾
117	Rehvid seoses veeremismüra, märghaarduvuse ja veeretakistusega	30. aprill 2023
	C3-klassi rehvid peavad vastama 2. etapi nõuetele veeretakistuse kohta	

Märkused tabeli kohta

⁽¹⁾ Määruses (EÜ) nr 661/2009 sätestatud kuupäevad seoses sõidukitüüpide, süsteemide ja osadega, mis vastavad määruse 5. juulil 2022 kehtiva redaktsiooni nõuetele, ning määruses (EÜ) nr 78/2009 sätestatud kuupäevad seoses sõidukitüüpide ja süsteemidega, mis vastavad määruse 5. juulil 2022 kehtiva redaktsiooni nõuetele.